

زوم

تلاش نافرجام یک تحریم و حقیقتی که عیان شد!

مروری بر شانزدهمین جشنواره سینما حقیقت و حواشی آن

حقیقت انکار شدنی نیست!

با همه این حواشی شانزدهمین جشنواره «سینما حقیقت» با تمام کرد و در ادامه نشیب‌هایش بعد از ظهر یکشنبه ۲۰ آذرماه با پیامی از سوی محمد مهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی رسماً کار خود را آغاز کرد. در متن پیام دکتر محمد مهدی اسماعیلی آمده است: «جشنواره بین‌المللی فیلم مستند ایران «سینما حقیقت»، به همت مستندسازان و هنرمندان به چراغی روشن در سینمای مستند ایران تبدیل شده و دوام و درخشش آن دغدغه جمعی دلدادگان فرهنگ و هنر این سرزمین است. ایران اسلامی، در چهل سال اخیر، جشنواره‌ها و رویدادهای فرهنگی معتبری داشته که «سینما حقیقت» یکی از مهم‌ترین آنها است و استمرار آن، تازیدن به شانزدهمین دوره باعث مباحثات و خرسندی است. دغدغه عدالت فرهنگی به‌عنوان یکی از اصولی‌ترین اولویت‌های دولت مردمی، یکی از مؤلفه‌های سینمای مستند ایران است. حمیدی مقدم دبیر جشنواره هم در مراسم افتتاحیه بیان کرد: فکر نمی‌کردم این تعداد علاقه‌مند، دوستان مستندساز در مراسم افتتاحیه حضور پیدا کنند. چون معمولاً افتتاحیه‌های بسیار جمع‌وجور برگزار می‌کردیم و این شور مضاعفی را به جشنواره می‌دهد. همان‌طور که در جلسه مطبوعاتی گفتم، جشنواره «سینما حقیقت» و حقیقت انکار شدنی نیست و ما جشنواره را برای گفت‌وگو کردن و دیدن و تعامل برگزار می‌کنیم.

عکس‌ها: علی محمدی/ایران

وحش کار خود را آغاز کرد و در ادامه مستندهای کوهستان بی‌صدا، سه نهارم و قانماز در بخش بلند ملی به نمایش درآمدند. همچنین مراسم نکوداشت نادر طالب‌زاده مستندساز و تهیه‌کننده مستند، شامگاه روز دوشنبه ۲۱ آذرماه همزمان با دومین روز برگزاری شانزدهمین جشنواره فیلم «سینما حقیقت» در پردیس سینمایی ملت برگزار شد. در این مراسم محسن اسلام‌زاده کارگردان سینمای مستند، مجید شاه‌حسینی مدیرعامل سابق بنیاد سینمایی فارابی، رضا گرجی از مستندسازان و عماد حمرونی استاد دانشگاه تونس خاطراتی درباره مرحوم نادر طالب‌زاده ذکر کردند. در روز دوم جشنواره هم مستندهایی

نظر من تحریم وجود ندارد. چون به هر حال تولید بعدی هم وجود دارد اما فشار بیش از سال ۸۸ و ۹۸ هست. تیم محکمی داشتیم که با قدرت به کار خود ادامه دادند چون مرکز گسترش یک محل سیاسی نیست، بلکه یک محل فرهنگی است. به نظر می‌رسد طبق آمار و مقایسه دوره پیشین جشنواره، تحریم جشنواره شانزدهم حقیقت از سوی برخی نتوانسته تأثیر آنچنانی در برگزاری این دوره بگذارد و حداقل در بخش متقاضیان شرکت در جشنواره با شکست مواجه شده است و حالا باید دید مخاطبان جشنواره تا چه میزان از نمایش آثار جشنواره شانزدهم استقبال می‌کنند. آثاری که امسال

جشنواره و استفاده از تریبون آن، اعتراض‌های خودشان را بیان کنند. مطهر معتقد است که در واقع با تحریم جشنواره، آنها از حقوق خودشان محروم می‌شوند، چون جشنواره مختص به طیف و گروه خاصی نیست. **حقیقت به روایت آمار**

علی رغم تلاش برخی برای کاهش استقبال از جشنواره اما آمار و ارقام چیز دیگری را نشان می‌دهد. در این دوره جشنواره ۵۱۱ فیلم حائز شرایط ورود به فرایند انتخاب شدند، که از این میان ۱۰۱ فیلم در بخش بلند، ۱۰۶ فیلم در بخش نیمه بلند و باقی در بخش‌های دیگر جشنواره بودند و تنها ۱۶ فیلم در بخش مسابقه بلند، ۱۵ فیلم در بخش نیمه بلند، ۱۹ فیلم در بخش کوتاه و ۱۲ فیلم در بخش شهید آوینی فرصت رقابت پیدا کردند. همچنین در بخش بین‌الملل از ۹۵ کشور جهان آثاری به دبیرخانه جشنواره ارسال شده است. این آمار در حالی است که در شانزدهمین دوره جشنواره سینما حقیقت ۲۳ فیلم در بخش بلند، ۲۷ مستند در بخش نیمه بلند و ۲۳ فیلم در بخش کوتاه انتخاب شده بودند. مقدم دبیر جشنواره شانزدهم پیش از این درباره آمار فیلم‌های انصرافی این دوره گفته بود: در مجموع و طی سه ماهی که اتفاقات زیادی هم در کشور رخ داد، تا الان تعداد فیلم‌های انصرافی از جشنواره ۲۵ فیلم بوده است که از این تعداد پنج فیلم به دلیل مشکل حقوقی، ۸ فیلم به دلیل مشکل فنی، ۹ فیلم به دلیل عدم تمایل تهیه‌کننده و سه فیلم به دلیل شرایط موجود، انصراف دادند. البته ما بازی‌های لوس برخی را نپذیرفتیم. مثلاً برخی می‌گفتند فیلم باشد اما اسم ما را از فیلم دربیابید، چون قرار بود شجاعانه و واقعی برخورد کنیم. من به این حرکت نام تحریم نمی‌گذارم. بلکه نامش را عدم تمایل می‌گذارم، از

جشنواره سال ۸۸ نیست و با تحریم نمی‌شود جشنواره‌ها را مسدود کرد. شاید دوستان به حرکت «گذار» تأکید می‌کنند اما دیدیم سرانجام آن هم چه شد. باید در همین فضا نقد کرد اما وقتی گفت‌وگو را تعطیل می‌کنید، اتفاقی رخ نمی‌دهد. همه تحریم‌کنندگان محترم هستند اما جشنواره محل عرضه و نمایش فیلم است. فارغ از تولیدکنندگان، هیچ جشنواره‌ای خود را به فیلمسازان گره نمی‌زند، که البته باید بزند. اما توده مخاطبان مهم هستند و قرار است جشنواره حیطة مخاطبان را گسترش دهد. باید مستندهای ما به مردم عرضه شود. اگر برای خیلی از دوستان جشنواره «ایدفا» قبله است، اما دوستان بدانند این جشنواره پنجاه هزار بلیت می‌فروشد و باید به مخاطبان بیشتر فکر کنیم.

حمیدی مقدم در ادامه صحبت‌هایش گفته بود: ما با همفکری توانستیم کرونا را سپری کنیم. حرف‌ها شنیده شد و با هم همفکری کردیم. امسال هم به درخواست من نمایندگان دو صنف کارگردان و تهیه‌کنندگان سینمای مستند آمدند و با هم همفکری کردیم. اوایل شهرپور ما اولین نشست شورای سیاستگذاری با نمایندگان دو صنف را داشتیم. متأسفانه در صنف اتفاقی رخ داد و ایجاد همگرایی جای خود را به انسداد داد. تحریم یک حرکت ضدفرهنگی است و نمی‌شود سینما و فیلم را تحریم کرد.

فرصتی برای گفت‌وگو

جشنواره حقیقت می‌تواند بستری برای گفت‌وگو و طرح مسائل اجتماعی، فرهنگی و سیاسی در قالب مستند باشد و این مستندسازان هستند که در این فرصت سالانه می‌توانند با مطالبه‌گری حقیقت را آشکار کنند. فرصتی که به قول مهدی مطهر تهیه‌کننده سینمای مستند، تحریم‌کنندگان «سینما حقیقت» خود را از آن محروم می‌کنند و می‌توانند با حضور در

امسال در حالی برگزار می‌شود که زیر سایه شرایط و اتفاقاتی که در کشور رخ داده، قرار گرفته است. سایه‌ای که پیش از این هم روی سی‌ونهمین جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران تحت عنوان تحریم جشنواره افتاده بود اما جشنواره فیلم کوتاه تهران بخوبی توانست از این بحران ناخواسته عبور کند و توجه خود را به جای حواشی به متن رقابت آثار جلب کند. کلیدواژه تحریم در همان زمان برگزاری جشنواره فیلم کوتاه تهران هم واکنش برخی سینماگران را در پی داشت. مثل رسول صدرعاملی کارگردان سینما که در اظهاراتی و در واکنش به کلیدواژه تحریم جشنواره گفت: حیف است در جشنواره نباشیم. نمی‌دانم با چه منطقی

برخی نخواستند در جشنواره باشند. اما منطق و دانش من می‌گوید که نباید جشنواره تعطیل شود و باید دیده شود و در آن حضور داشت. باید ضمن اینکه بین مردمی هستیم که با آنها زندگی می‌کنیم، حواسمان باشد که سینما حرفه‌سختی است که آن را انتخاب کردیم. حرف و حدیث‌ها درباره تحریم جشنواره به قدری پررنگ شد که باعث شد محمد حمیدی مقدم دبیر این دوره از جشنواره نسبت به آن موضع‌گیری کند. مقدم در نشست جشنواره درباره برخی از مستندسازانی که بیانیه‌ای را با هدف تحریم جشنواره سینما حقیقت امضا کرده‌اند، گفت: امسال سال نوزایی است. این جشنواره،

زنگ آغاز شانزدهمین جشنواره بین‌المللی فیلم مستند ایران معروف به سینما حقیقت در یکشنبه ۲۰ آذرماه در پردیس سینمایی ملت به صدا درآمد. جشنواره‌ای که هرساله در آذرماه طیف وسیعی از سینماگران، مدیران فرهنگی و دوستداران سینمای مستند را گرد هم می‌آورد. اولین دوره جشنواره بین‌المللی سینما حقیقت در سال ۱۳۸۶ و با شعار «حقیقت بهترین راهنماست» برگزیده

از فرمایشات حضرت علی (ع)، در شهر تهران برگزار شد. بازتابی تاریخی و فرهنگ جامعه ایرانی-اسلامی، صیانت از هویت ملی مبتنی بر انگاره‌های دینی و ایرانی، تقویت سینمای مستند خلاق ایران، بیان نسبت سینمای مستند و توسعه پایدار، آشنایی فیلمسازان کشور با تحولات نوین سینمای مستند جهان، توجه به اهمیت اقتصاد سینمای مستند با تأکید بر رفع موانع تولید و توزیع و نمایش این آثار در عرصه‌های داخلی و خارجی، از اصول و اهداف این جشنواره است که طی همه این سال‌ها، به مهم‌ترین رویداد سینمای مستند ایران و منطقه خاورمیانه بدل شده است. اما جشنواره

جشنواره حقیقت می‌تواند بستری برای گفت‌وگو و طرح مسائل اجتماعی، فرهنگی و سیاسی در قالب مستند باشد و این مستندسازان هم در این فرصت سالانه می‌توانند با مطالبه‌گری حقیقت را آشکار کنند

مانند واگ با موضوع بلوچستان و کارهای فرهنگی در این منطقه، دیافراگم با موضوع تاریخ تحول ضبط موسیقی، پاییز پنجاه سالگی با محوریت شهید حاج قاسم سلیمانی و خونه مامان شکوه با موضوع اعتیاد در دختران اکران شدند. همچنین اولین نشست میز حقیقت با حضور عماد حمرونی و لئونید ساوین با موضوع «مستندسازی و استراتژی‌های رسانه‌ای با نگاهی به نبرد هیبریدی» دوشنبه ۲۱ آذرماه در سالن ۱۲ پردیس ملت برگزار شد.

هم مانند دو سال گذشته به دو صورت آنلاین و حضوری نمایش داده می‌شود و علاقه‌مندان می‌توانند در سامانه هاشور با خرید مجموعه آثار جشنواره به مبلغ ۲۵۰ هزار تومان خرید بلیت آنلاین برای هر مستند آثار شانزدهمین جشنواره سینما حقیقت را تماشا کنند. **حقیقت تا اینجا کار**

جشنواره شانزدهم ۲۰ تا ۲۵ آذرماه برگزار می‌شود که تا اینجا کار روزهای نخست خود را سپری می‌کند. حقیقت شانزدهم با نمایش فیلم «دنای وحشی زاگرس» به کارگردانی فرشاد افشین‌پور و با موضوع حیات

